

PARLEM-NE

JOAN SOLÀ

«Tornem d'aquí cinc minuts»

Fa pena d'haver-ho de sentir cada dia en molts mitjans, i demanaria des d'aquí que es corregís

Tots els locutors de ràdio i TV s'anguniegen quan han de concedir un espai a la publicitat: tenen encara tantes coses a dir, tantes fotos a exhibir, i sobretot tanta competència en altres canals, que s'afanyen a avançar-nos les interessants novetats que encara ens esperen si ens mantenim fidels a la sintonia o al canal on som, a part, naturalment, d'anar un momentet al lavabo, que això ja se suposa que ens ho permeten. I, doncs, el locutor ens diu: «Tornem d'aquí cinc minuts, no es moguïn». No són mai cinc minuts, o són cinc minuts molt repetitius, però això ja forma part del joc.

No és ben bé el mateix, no cal pas que els ho juri, el que ens diu l'empipadora veu anònima de la companyia ix (d'aigua, gas, llum o etc.), que al cap de deu, quinze minuts encara ens etziba la cantarella: «Les nostres línies estan ocupades. Us atendrem {tot d'una / així que puguem / immediatament / ara mateix}»; i tu, esclar, vés pagant la tarifa. I el defensor del poble (!!), ben arrepatat a les seves butaques.

Però sí que és el mateix, o prou semblant, el que trobem en ascensors de metros perquè els claustròfobs no es posin nerviosos i no comencin a tocar botons: «L'ascensor arribarà {tot seguit / tot d'una / d'aquí no res} al pis inferior i s'obriran les portes». I també la notícia de premsa de fa pocs dies: «Catalunya només té una planta dessalinitzadora. D'aquí quatre mesos entrarà en

servei la gran planta que s'està construint al Prat de Llobregat». O aquesta altra, menys periodística però trista: «A la pobra dona li han dit que ha de deixar el pis d'aquí vuit dies». O el que ens diu l'amic: «No et preocupis, que et tornaré els diners d'aquí un mes com a molt».

Només que la majoria de vegades, sobretot en els mitjans de comunicació i en les empreses, el que sentim és en cinc minuts, en uns moments, etc. Fa pena d'haver-ho de sentir cada dia, per exemple, a l'Hora Q de TV3 i en tants i tants altres mitjans, i demanaria des d'aquí que es corregís. Perquè la construcció amb en no és acceptada, és un forasterisme. I, en canvi, d'aquí cinc minuts, d'aquí no res és precisament molt nostra, molt genuïna, com vam dir fa uns mesos. Aleshores dèiem també que avui hi ha la seguretat que aquesta expressió és millor sense afegir-hi la a (d'aquí a), però veig que a penes n'ha fet cas ningú: és una llàstima que els assessors excloguin o «esmenin» (!) amb el mateix raser casos de flagrant forasterisme i casos de construccions molt nostres, que precisament hem d'escampar i protegir.

No és que tot en sigui impropri (com ho és, també i retambé!, valga'n Déu vall, el de Pis en lloguer, per Pis de lloguer o per llogar), no. Quan volem dir 'durant x temps' sí que és correcte: «El metge li ha dit que no surti de casa en vuit dies» vol dir durant vuit dies; però direm «El metge li ha dit que d'aquí vuit dies ja pot sortir a caminar», que si no se li encarcararan les cames, i després de les cames l'esquena, i després se li girarà el cap, ja ho veurà.*

MOTACIONS

MÀRIUS SERRA

Mobbing?

absurda onada de demandes judicials per part d'urbanites carregats de punyetes que s'instal·len a pagès i tot els molesta ha posat en circulació el *mobbing rural*. Originàriament, *mobbing* és un terme zoològic que designa comportaments agressius desenvolupats per animals quan se senten amenaçats. Per exemple, els contagiosos cants d'alarma que emeten alguns ocells quan intueixen que el niu està en perill. *Mob*, en anglès, remet sempre a multitud i caos. Allò que el conseller Saura podria anomenar turbamulta. Però resulta que l'alemany, el polonès i algunes altres llengües centreeuropees van manllevar *mobbing* per descriure totes les formes d'assetjament -en anglès, *bullying*-, inclosa la que es fa individualment. Els alemanys fins i tot en van derivar el verb *mobben*, el qual també designa atacs físics, calúmnies a internet o altres actes d'intimidació. Del món estudiantil es va passar al laboral, del laboral a l'immobiliari i l'última analogia, per ara, és aquesta del *mobbing rural*, en el qual la turba queda enrere i la multa la paga el pobre pagès. Allò que en lingüística s'anomena un *fals amic*. És a dir, el pixapins prepotent a cal pagès.*

Retrat | Miquel de Palol

Afrodita

Dins del repertori literari occidental, al marge dels gèneres especialitzats, l'heroïna folladora no és encara un arquetip normalitzat. Potser darrere d'introspeccions tardoromàntiques com la peripècia de Lady Chatterley, d'experiències pseudoautobiogràfiques com les d'Anaïs Nin o, més a prop de la nostra època, Erica Jong -*La por de volar* va marcar una època, però no s'ha constituït en model-, es podria haver establert un àmbit nou, però no acaba de ser així. El cristianisme ha estat oblidat com a repertori iconogràfic; amplíssims

sectors d'estudiants d'avui descobreixen els trets característics, la peripècia i el significat de les figures de la Bíblia i del santoral, potser el millor que tenia -sense les qual són incomprendibles l'art, la literatura i el pensament dels últims 2.000 anys-, i en canvi en perviu l'aspecte pitjor: els entrebancs ideològics i morals.

Chrysis és la protagonista de l'*Afrodita* de Pierre Louys, i el seu embolcall formal és, tot i el caràcter explícit de la narració, més pròxim a les figures d'Alma Tadea que a l'hellenisme dur, interior, profund, de Baudelaire, el que reprèn Pasolini. Confrontat

amb la *Messalina* d'Alfred Jarry, es veu fins a quin punt la voluntat d'establir models determina els resultats estètics, formals i morals. O és al revés?

Quin model és ara mateix més potent, més general i més pròxim? ¿El que presenta la passió com una fatalitat, o el que veu la voluptuositat com una virtut, filla de Psique i Eros, com relata Apuleu al final de la història sobre aquesta parella d'enamorats dins *Les metamorfosis*?

Des del Quixot fins a James Bond, els herois mascles mantenen una certa estabilitat, però les Afrodites de Pierre Louys es perden en un mar poètic de sen-

L'heroïna folladora no és encara un arquetip normalitzat

sualitat que les fa irrecuperablement ideals, fins i tot en el suïcidi de la protagonista, més pròxim al de Sòcrates que al de Madame Bovary. Louys no té intenció de superar la dicotomia clàssica entre la mare i la puta, sinó de sublimar-la, o tan sols de sublimar la figura que en els termes històrics no deixa de ser la puta. Vet aquí el fons de la seva nostàlgia del món clàssic, més enllà de la qual, a efectes de gran arquetip universal -Occident en si ja està depassat-, la fractura oberta pel cristianisme entre la mare i la puta -entre la Verge Maria i Lilith- continua irresolta.*